

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.5.69>

УДК 338.48:330.341.1

О. М. Овдіюк,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри екології та географії,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9782-1750>

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

O. Ovdiuk,

*PhD, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ecology and
Geography, Zhytomyr Ivan Franko State University*

ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF OPERATION AND DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN THE TOURISM INDUSTRY OF UKRAINE

У статті проведено комплексний аналіз сучасного стану та особливостей функціонування підприємств туристичної галузі України в умовах воєнного стану та глобальних кризових явищ. Висвітлено ключові тенденції трансформації туристичної індустрії, зокрема цифровізацію бізнес-процесів, зміну споживчих уподобань, активізацію внутрішнього туризму, а також зростання значення готельного сектору у формуванні податкових надходжень.

Проаналізовано динаміку податкових надходжень від туристичної сфери за 2021-2024 рр., виявлено сегменти з позитивною та негативною динамікою, охарактеризовано територіальну асиметрію відновлення галузі. Встановлено, що у 2024 р. загальна сума податкових надходжень досягла 2,938 млрд. грн., що на 31,6% перевищує показник 2021 р. Найбільший приріст спостерігається у сфері готельного господарства, що свідчить про зростання попиту на готельні послуги. Особливу увагу приділено аналізу нішевих форматів туризму, зокрема кемпінгів, які, попри невеликі обсяги, демонструють високий темп приросту.

Проведено регіональний аналіз стану туристичної галузі України у 2024 р. з урахуванням впливу воєнних дій та наслідків пандемії COVID-19. Встановлено, що значну диференціацію показників податкових надходжень від суб'єктів туристичної діяльності в розрізі областей. До лідерів галузі належать м. Київ, Львівська, Івано-Франківська та Київська області, що демонструють стійке зростання за рахунок розвитку внутрішнього туризму, покращення транспортної інфраструктури та збереження туристичної привабливості. Встановлено, що у 2024 р. майже всі регіони демонструють позитивну динаміку до зростання порівняно з 2023 р., що є свідченням поступового відновлення галузі. Визначено ключові просторові центри зростання та обґрунтовано доцільність підтримки регіонального туризму в безпечних областях, як стратегічного напрямку державної політики у сфері туризму в умовах воєнного часу.

Запропоновано перспективну стратегію післявоєнного розвитку галузі, яка базується на принципах регіоналізації, державної підтримки, модернізації інфраструктури та цифрової трансформації.

The article provides a comprehensive analysis of the current state and features of the functioning of enterprises in the tourism industry of Ukraine under martial law and global crisis phenomena. Key trends in the transformation of the tourism industry are highlighted, including the digitalization of business processes, changing consumer preferences, the activation of domestic tourism, as well as the growing importance of the hotel sector in generating tax revenues.

The dynamics of tax revenues from the tourism sector for 2021-2024 were analyzed, segments with positive and negative dynamics were identified, and the territorial asymmetry of the industry's recovery was characterized. It was established that in 2024, the total amount of tax revenues reached UAH 2.938 billion, which is 31.6% higher than in 2021. The greatest increase is observed in the hotel sector, which indicates an increase in demand for hotel services. Particular attention is paid to the analysis of niche tourism formats, in particular campsites, which, despite their small volumes, demonstrate a high growth rate.

A regional analysis of the state of the tourism industry of Ukraine in 2024 was conducted, taking into account the impact of military operations and the consequences of the COVID-19 pandemic. It was found that there is a significant differentiation of tax revenue indicators from tourism entities by region. The leaders of the industry include the city of Kyiv, Lviv, Ivano-Frankivsk and Kyiv regions, which demonstrate sustainable growth due to the development of domestic tourism, improvement of transport infrastructure and preservation of tourist attractiveness. It was found that in 2024, almost all regions demonstrate positive dynamics compared to 2023, which is evidence of a gradual recovery of the industry. Key spatial growth centers have been identified and the feasibility of supporting regional tourism in safe regions as a strategic direction of state tourism policy in wartime conditions has been substantiated.

A promising strategy for the post-war development of the industry is proposed, based on the principles of regionalization, state support, infrastructure modernization, and digital transformation.

Ключові слова: *туризм, туристичне підприємство, податкові надходження, післявоєнне відновлення, регіональна політика, стратегія розвитку, внутрішній туризм, цифровізація.*

Keywords: *tourism, tourism enterprise, tax revenues, post-war recovery, regional policy, development strategy, domestic tourism, digitalization.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах туристична галузь демонструє динамічні трансформації, зумовлені як зовнішніми глобальними викликами (пандемією COVID-19, воєнними конфліктами, змінами клімату), так і внутрішніми факторами, пов'язаними з діджиталізацією економіки, зміною споживчих уподобань та посиленням конкуренції. Підприємства туристичної сфери вимушені оперативно адаптувати свої бізнес-моделі, оптимізувати управлінські процеси та впроваджувати інноваційні інструменти для збереження конкурентоспроможності.

Наразі спостерігається тенденція до переходу туристичних підприємств на цифрові платформи, активне використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема систем онлайн-бронювання, мобільних додатків, інструментів big data та штучного інтелекту. Зростає роль персоналізованого підходу до обслуговування клієнтів, що вимагає нових управлінських рішень та змін у маркетингових стратегіях. Разом з тим, нестабільність геополітичної та економічної ситуації, обмеження на міжнародні поїздки, зміни у логістиці та коливання попиту на туристичні послуги негативно впливають на темпи розвитку галузі. Поширеною є тенденція до концентрації бізнесу, укрупнення підприємств, інтеграції в мережеві структури та підвищення ролі міжнародного партнерства. Отже, сучасний стан туризму в Україні вказує на складну динаміку галузі, що зазнає впливу економічних, політичних, пандемічних та воєнних факторів. Останні роки характеризуються значними змінами у структурі туристичних потоків, доходах та ролі туризму в економіці країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних умовах повномасштабної війни, економічної нестабільності та трансформацій на глобальному ринку туристичних послуг, проблематиці відновлення та розвитку туристичної галузі України присвячено ряд праць вітчизняних

науковців. В дослідженнях сучасних науковців туризм розглядається не лише як один із перспективних секторів національної економіки, а й як потужний інструмент соціально-економічної стабілізації, міжрегіональної кооперації, іміджевого позиціонування держави на міжнародному рівні.

Зокрема, науковці Горіна Г. та Черненко О. досліджували особливості динаміки туристичних потоків у період 2010-2020 рр., було відзначено хвилеподібну динаміку, що є свідченням нестабільності ринку того періоду [1; 2]. Також дослідження особливостей міжнародного туризму висвітлені в працях Горіної Г. Особливостям ролі туризму в формуванні частки ВВП України присвячені праці Мельниченко С., Охріменко А. Босовська М., Мазаракі М. та Бойко М. [3]. Регіональним особливостям ведення туристичного бізнесу в Україні, зокрема м. Київ, м. Львова, Одеської, Закарпатської та Івано-Франківської областей присвячені праці Зайчук К., Кравців В. та Жук П. [4; 5]. Проблематиці сучасної війни та нових викликів, пов'язаних з нею для туристичної галузі, присвячені праці Цвіліва С., Оглобіної В., Демко В., Павлюка А., Пісетського М. Зокрема, було встановлено, що військові дії призвели до різкого скорочення міжнародних туристичних потоків, зниження інвестиційної привабливості та зростання регіональної асиметрії [6]. Особливості інвестиційного потенціалу регіонів України, в частині конкурентоспроможності на міжнародних ринках, приділяється велика увага в дослідженнях Мазаракі М., Босовської М. та інших [7].

Отже, наукові дослідження в галузі туризму в Україні є не лише теоретично значущими, а й мають безпосередню практичну цінність для прийняття стратегічних управлінських рішень на державному і місцевому рівнях у період трансформацій та відбудови країни.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою даного дослідження є всебічне вивчення поточного стану та окреслення перспектив розвитку підприємництва у сфері туристичної індустрії України в умовах воєнного стану та в період післявоєнного відновлення. Основна увага приділяється аналізу викликів і трансформацій, з якими зіштовхуються суб'єкти туристичного бізнесу в сучасних соціально-економічних умовах.

Формування перспективної стратегії розвитку туристичної галузі України в період післявоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглянемо основні тенденції та динаміку розвитку вітчизняної туристичної галузі. Так, туристична галузь України демонструвала зростання попиту на туристичні послуги у 2000–2019 рр., однак пандемія COVID-19 у 2020 р. призвела до різкого падіння показників до рівня початку 2000-х. Водночас частка виїзного туризму зросла з 14% у 2000 р. і до 90% у 2020 р. [8]. Після 2014 р. спостерігається зниження в'їзного туризму через політичні події та війну, але зростання частки виїзного туризму [9; 10]. Україна є донором туристів так, як більшість українців подорожують до сусідніх країн (Туреччини, Єгипту, Польщі, Угорщини, Молдови). Основні країни, з яких приїжджають туристи до України – Таджикистан, Узбекистан, США [11]. Водночас, країни, куди українці найчастіше виїжджають – це Туреччина, Єгипет, Кіпр, Іспанія, Греція, Австрія, Польща [1; 11].

У 2024 р. туристична сфера України принесла в бюджет майже 3 млрд. грн. Розглянемо податкові надходження від туризму за період 2021-2024 рр. (табл. 1).

Таблиця 1. Податкові надходження від суб'єктів туристичної сфери України за 2021-2024 рр. (млн. грн.).

№ п/п	Суб'єкт туристичної сфери	Роки			2024 р. до 2021 р., +/-
		2021	2023	2024	
1.	Готелі	1289	1304	1954	665,0
2.	Туроператори	259	205,8	304,7	45,7
3.	Турагенства	279,3	193,3	265,2	-14,1
4.	Турбази та дитячі табори	328,2	145,9	201,1	-127,1
5.	Кемпінги, стоянки для автофургонів	2,4	2,9	4,6	2,2
6.	Інші види	592,0	197,1	208,4	-383,6
Всього		2232	2049	2938	706,0

Джерело: адаптовано [12].

Так, у 2024 р. загальна сума податкових надходжень зросла до 2,938 млрд. грн, що на 706 млн. грн. більше, ніж у 2021 р. (+31,6%). Це свідчить про поступове відновлення та активізацію туристичної галузі після спаду,

спричиненого пандемією та повномасштабним вторгненням. Проведемо галузевий аналіз отриманих результатів. Так, найбільший приріст 51,6% спостерігається в сфері готельного господарства. Дана динаміка до зростання свідчить про стабільне зростання попиту на готельні послуги. На відміну від готельних суб'єктів господарювання, в туроператорів зростання є помірним та склало 17,6%, що може бути пов'язане зі збільшенням внутрішнього туризму й організованих поїздок. Кемпінги, стоянки мають зростання майже вдвічі 91,7%, але обсяг надходжень залишається незначним. Дана ситуація пов'язана із можливим поживавлення нішевого сектору бюджетного туризму.

Незначне падіння до 5,1% спостерігається в діяльності турагенств. Подібну ситуацію можемо пояснити ймовірністю того, що частина клієнтів перейшла до онлайн-сервісів або напряду до операторів. Досить значне скорочення до 38,7% спостерігається в діяльності турбаз, дитячих таборів, що можна пояснити наслідком воєнного стану, закриттям об'єктів господарювання у небезпечних регіонах, а також зменшенням попиту на організований відпочинок дітей. Також спостерігаємо критичне падіння до 64,8% за іншими видами суб'єктів господарювання, зокрема музейної та екскурсійної діяльності, що є наслідком зникнення або закриття частини суб'єктів діяльності, а також зменшення туристичної активності в регіонах.

Проведемо оцінку структурних змін туристичної індустрії України загалом за вказаний період (2021-2024 рр.). Так, можемо стверджувати, що діяльність у сфері готельного бізнесу у 2024 р., сформували дві третини (66,5%) усіх податкових надходжень, що свідчить про їх домінуючу роль у галузі. Інші сегменти продемонстрували нерівномірну динаміку, зокрема, приріст у туроператорів, незначні зміни в турагентів і суттєве падіння в діяльності турбаз та дитячих таборів та інших видів. Також, варто зазначити, що сфера кемпінгів лишається недорозвиненою, однак демонструє позитивний тренд, потенційно завдяки популярності автономного або «дикого» туризму. Отже, спостерігається загальна позитивна тенденція, що свідчить про відновлення галузі, незважаючи на складну безпекову та

економічну ситуацію. Різностямованість змін між сегментами вказує на потребу перегляду державної політики підтримки – зокрема, для дитячого та соціального туризму. Готельний сектор виявився найбільш стійким, тоді як інші потребують стимулювання розвитку, модернізації й фінансового сприяння.

Варто зазначити, що за досліджуваний період, також спостерігається зростання кількості платників у 2024 р. на 7% в порівнянні з 2023 р. Зокрема, юридичні особи залишилися на рівні 3,5 тис., що є без змін до 2023 р., проте можемо спостерігати зменшення на 33% на відміну від 2021 р. Подібна тенденція спостерігається серед фізичних осіб, а саме зростання на 9% від по відношенню до 2023 р. та зменшення на 15% в порівнянні з 2021 р. Загальне скорочення кількості суб'єктів склало 20% в порівнянні з 2021 р. Отже, можемо спостерігати повільну тенденції до зростання кількості суб'єктів господарювання в сфері туристичної індустрії України в 2024 р.

Проаналізуємо стан туристичної галузі в розрізі регіонів України (рис. 1). Війна та пандемія суттєво вплинули на галузь: зменшення туристичних потоків, руйнування інфраструктури, скорочення доходів і податкових надходжень. У 2022 р., попри складну ситуацію, туристичний збір за перше півріччя зріс на 28,8% порівняно з 2021 р., особливо у західних регіонах [13]. Найбільша кількість туристичних підприємств зосереджена у м. Києві, Дніпропетровській, Харківській та Одеській областях [10].

Внутрішній туризм зростає завдяки розвитку транспортної інфраструктури та відкриттю нових авіарейсів між містами.

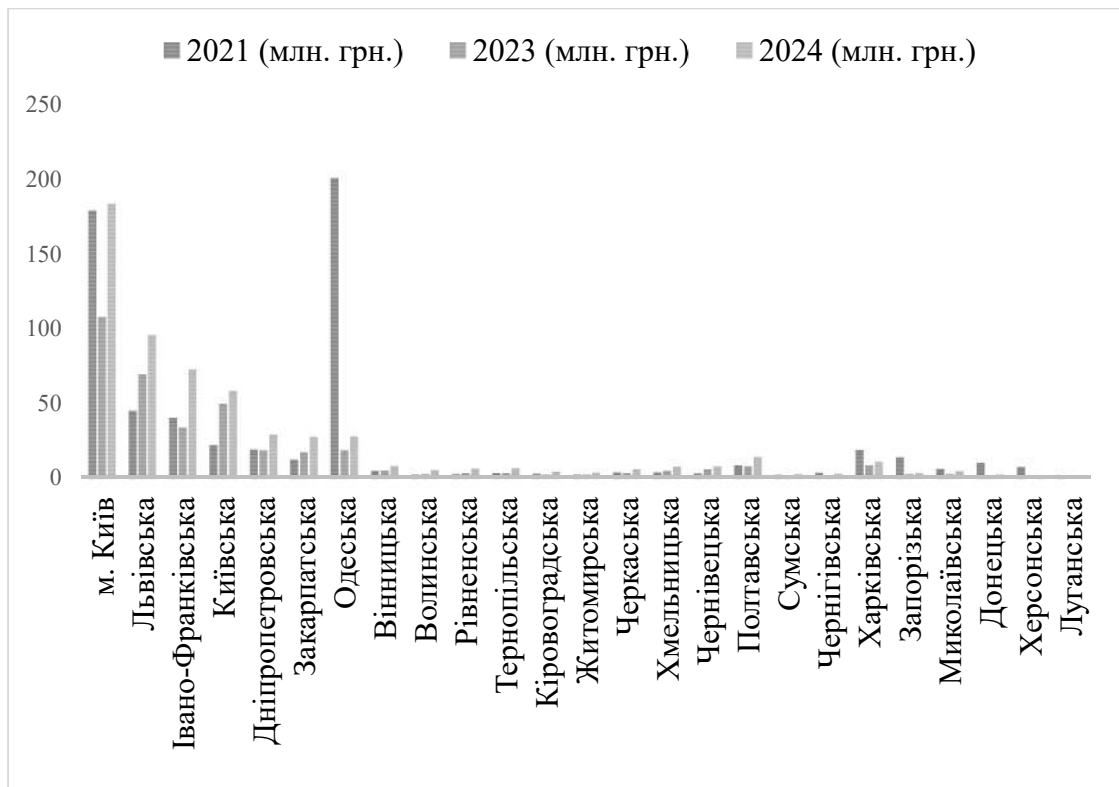

Рис. 1. Динаміки податкових надходжень від туристичної галузі України за регіонами 2021-2024 рр. (млн. грн.).

Джерело: сформовано за даними Державного агентства розвитку туризму [14].

Розглянемо регіони з найвищими обсягами надходжень у 2024 р. Зокрема, це м. Київ – 183,7 млн. грн., є абсолютним лідером. Незважаючи на падіння у 2023 р., столиця відновила позиції та додала 70% зростання у порівнянні із 2023 р. та +2,5% до 2021 р. На другому місці є Львівська область із показником 95,9 млн. грн. та продовжує стабільне зростання до +37% в порівнянні з 2023 р., та +111% до 2021 р. Така тенденція є свідченням активного внутрішнього та іноземного туризму. На третьому місці є Івано-Франківська область із показником у 73,1 млн. грн., що є майже вдвічі більше, ніж у 2021 р. +80% зростання, і понад удвічі більше, ніж у 2023 р. +114%. Така динаміка демонструє зростання популярності Карпат та відпочинку в цьому регіоні. Завершує четвірку лідерів Київська область із показником у 58,7 млн. грн. Така динаміка є продовженням зростання

регіону, як туристична альтернатива столиці. Зокрема, показник зростання склав +17% до 2023 р. та +162% до 2021 р.

Проте, крім позитивної тенденції маємо і регіони з критичним падінням в порівнянні з 2021 р. Так, Одеська область з 201 млн. грн. у 2021 р. скоротила свої показники до 28,2 млн. грн. в 2024 р., тобто падіння склало 86%. Таке різке зниження пояснюється втратою портового, пляжного й курортного туризму. Наступним регіоном з критично низькими показниками станом на 2024 р. є Херсонська область, де падіння склало з 7,8 до 0,6 млн. грн., тобто 92%, Луганська область – з 2,1 до 0,01 млн. грн. (99%), Донецька область – з 10,6 до 2,6 млн. грн. (75%). Такі втрати є наслідком бойових дій, окупацією і відповідно неможливістю ведення туристичної діяльності.

Варто зазначити, якщо провести порівняння 2024 р. з 2023 р., можемо спостерігати тенденції до повільного нарощування основних економічних показників діяльності суб'єктів туристичної діяльності, що є підтвердженням тенденції до поступового відновлення туризму. Так, у 2024 р., майже всі області показали зростання податкових надходжень від туристичної сфери у порівнянні з 2023 р. Зокрема, в Полтавській області відбулося зростання на 73,5% (14,4 млн. грн. проти 8,3 млн. грн. у 2023 р.), що свідчить про активації внутрішнього туризму. В Хмельницькій, Чернівецькій, Тернопільській, Кіровоградській областях приріст становить 50-90%, поясненням є розширення туристичних маршрутів в цих регіонах.

В частині географічних тенденцій можемо спостерігати, що захід України (Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська, Чернівецька області) є ключовими регіонами зростання, де туризм відносно безпечний і стабільний. В центрі України стабільне відновлення спостерігається в Полтавській, Київській та Черкаській областях. На півдні та сході – значне скорочення активності через війну (Одеська, Херсонська, Запорізька, Луганська та Донецька області). Отже, у першому кварталі 2024 р. туристична сфера України відновлюється прискореними темпами, з чітким регіональним акцентом на Захід і Центр країни. Підтримка та стимулювання регіонального

туризму, зокрема в безпечних регіонах, є доцільною стратегією в умовах війни. У довгостроковій перспективі доцільно розвивати нові маршрути і сприяти відновленню туристичної інфраструктури в постраждалих регіонах після завершення бойових дій.

З огляду на сучасні тенденції розвитку туристичної індустрії України та результати галузевого аналізу, що засвідчили нерівномірність відновлення, територіальну асиметрію та зміну структури попиту, актуальним є формування комплексної стратегії розвитку туристичної сфери у післявоєнний період. Така стратегія має відповідати новим викликам і потребам національного та міжнародного туристичного ринку, а також сприяти сталому соціально-економічному розвитку країни.

До основних кроків створення стратегії розвитку туризму необхідно віднести інституційну та нормативно-правову базу, в частині внесення змін до податкового законодавства з метою стимулювання інвестицій у туристичну інфраструктуру; реалізації механізмів державно-приватного партнерства в реконструкції туристичних об'єктів і транспортної логістики. Наступним кроком має стати відновлення та модернізація інфраструктури. Пріоритетним завданням є відновлення зруйнованої туристичної інфраструктури в південних і східних регіонах України. Такий підхід передбачає проведення капітального ремонту та реконструкцію закладів розміщення, об'єктів рекреації, історико-культурної спадщини; розбудову сучасних транспортних коридорів, зокрема залізничних та авіасполучень до туристичних центрів; впровадження цифрової інфраструктури (онлайн-карт, платформ для бронювання, систем моніторингу потоків).

Одним із важливих кроків в розбудові стратегії має стати маркетингова складова, в частині просування України, як туристичної дестинації. Зокрема, після завершення активної фази бойових дій, необхідно розгорнути глобальну інформаційну кампанію, спрямовану на популяризацію безпечних регіонів України для внутрішнього та зовнішнього туризму; позиціонування України як країни з унікальним історико-культурним спадком і сучасним

сервісом; участь у міжнародних туристичних виставках, форумах і проєктах співпраці з ЄС, ООН, Світовою туристичною організацією (UNWTO).

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Туризм в Україні має значний потенціал, але стикається з численними викликами, а саме – війна, пандемія, недосконалість статистики та інфраструктури. Галузь потребує модернізації обліку, розвитку внутрішнього туризму та активного залучення інвестицій для відновлення та зростання. Результати проведеного дослідження свідчать про поступове відновлення та адаптацію туристичної галузі України до сучасних викликів, зумовлених пандемією COVID-19 та воєнними подіями. Таким чином, сучасний стан туристичної індустрії України можна охарактеризувати, як фазу обережного зростання на тлі нестабільного зовнішнього середовища. Подальший розвиток галузі потребує диференційованої державної політики, спрямованої на підтримку постраждалих регіонів, стимулювання інновацій, розвиток внутрішнього туризму та покращення інфраструктури.

Перспективна стратегія розвитку туристичної галузі України у післявоєнний період має спиратися на принципи регіонального підходу, стійкості, цифрової трансформації та партнерства. Комплексне відновлення інфраструктури, диверсифікація туристичних продуктів і формування позитивного іміджу країни стануть ключовими чинниками відродження туризму як важливого елементу економічного зростання та міжнародного позиціонування України.

Література

1. Горіна Г. О., Черевата А. В. Порівняльний аналіз економічних показників розвитку туризму в Україні та Республіці Польща. *Вісник ДонНУЕТ «Економічні науки»*. № 1(78). 2023. С. 53-60. URL: <https://doi.org/10.33274/2079-4819-2023-78-1-53-60>.

2. Черненко Н., Зінченко Л. Розвиток туризму як пріоритетної галузі економіки. *Підприємництво та інновації*. №8, 2019. С. 99-104. URL: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/8.16>.
3. Melnychenko S., Boiko M., Okhrimenko A., Bosovska M., Mazaraki N. Foresight technologies of economic systems: evidence from the tourism sector of Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. Т.18 (4). 2020. Pp. 303-318. URL: [https://doi.org/10.21511/ppm.18\(4\).2020.25](https://doi.org/10.21511/ppm.18(4).2020.25).
4. Zaichuk K. Integral Assessment of the Competitiveness of Socio-Economic Activity of the Western Regional Market of Tourism Services of Ukraine. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University Series "Economics"*. Т. 7, № 2, 2020. Pp. 66-74. URL: [https://doi.org/10.52566/MSU-ECON.7\(2\).2020.66-74](https://doi.org/10.52566/MSU-ECON.7(2).2020.66-74).
5. Кравців В., Жук П. Оцінка конкурентоспроможності туристично-рекреаційної індустрії регіонів України. *Економіка України*. Т. 66. № 7(740). 2023. С. 43-56. URL: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.07.043>.
6. Tsviliy S., Ogloblina V., Demko V., Pavliuk A., Pisetskyi, M. Potential of international cooperation of Ukraine in the geoeconomic space of the tourist industry. *GeoJournal of Tourism and Geosites*. № 49(3), 2023. Pp. 946-961 URL: <https://doi.org/10.30892/gtg.49311-1095>.
7. Mazaraki A., Boiko M., Bosovska M., Okhrimenko A., & Antoniuk K. The rating of Ukraine's regional tourist systems according to their investment potential. *Problems and Perspectives in Management*. Т. 20(3). 2022 Pp. 43-61. URL: [https://doi.org/10.21511/ppm.20\(3\).2022.04](https://doi.org/10.21511/ppm.20(3).2022.04).
8. Гаталяк, О., Монастирський В., Ганич Н. Офіційні інформаційні джерела туристичної статистики в Україні: труднощі оцінки та гармонізація з міжнародними стандартами. *Ринкова інфраструктура*. Випуск 62. 2021. С. 191-196. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastruct62-33>.
9. Мариняк Ю., Стецько Н. Перспективи цифрової трансформації туристичного сектору економіки України. *Наукові питання тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*.

Серія: *Географія*. Т. 50. № 1. 2021. С. 102-111. URL: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.21.1.12>.

10. Сіра Е., Голубець І., Безрученков Ю. Післявоєнне відновлення туризму в Україні. *Ринкова інфраструктура*. Вип. 68. 2022. С. 155-158. URL: <https://doi.org/10.32782/infrastruct68-27>.

11. Мариняк, Ю., Стецько Н. Стратегічний напрямок розвитку міжнародного туризму в Україні. *Наукові питання тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: *Географія*. Т. 51. № 2. 2021. С. 108-120. URL: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.21.2.13>.

12. Державне агентство розвитку туризму: URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/u-2024-turistichna-sfera-ukrayini-prinesla-v-byudzheth-mayzhe-3-mlrd-grn> (дата звернення: 08.05.2025).

13. Boyko Z., Horozhankina N., Hrushka V., Korneyev M., Nebaba N. Analysis of the market of international tourist services of Ukraine (for the period 2007-2017). *Journal of Geology, Geography and Geoecology*. Т. 29. № 4. 2020. Pp. 647-655. URL: <https://doi.org/10.15421/112058>.

14. Державне агентство розвитку туризму: URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/dinamika-podatkovih-nadhodzhen-po-oblastyah-za-pershi-tri-misyaci-2024-roku> (дата звернення: 08.05.2025).

References

1. Horina, H. O. and Cherevata, A. V. (2023), "Comparative analysis of economic indicators of tourism development in Ukraine and the Republic of Poland", *Visnyk DonNUET «Ekonomichni nauky»*, vol. 1(78), pp. 53-60. <https://doi.org/10.33274/2079-4819-2023-78-1-53-60>.

2. Chernenko, N. and Zinchenko, L. (2019), "Development of tourism as a priority sector of the economy", *Pidpryemnytstvo ta innovatsii*, vol.8, pp. 99-104. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/8.16>.

3. Melnychenko, S., Boiko, M., Okhrimenko, A. and Bosovska, M., Mazaraki N. (2020), "Foresight technologies of economic systems: evidence from the tourism sector of Ukraine", *Problems and Perspectives in Management*, vol. 18 (4), pp. 303-318. [https://doi.org/10.21511/ppm.18\(4\).2020.25](https://doi.org/10.21511/ppm.18(4).2020.25).
4. Zaichuk, K. (2020), "Integral Assessment of the Competitiveness of Socio-Economic Activity of the Western Regional Market of Tourism Services of Ukraine", *Scientific Bulletin of Mukachevo State University Series "Economics"*, vol. 7, no. 2, Pp. 66-74. [https://doi.org/10.52566/MSU-ECON.7\(2\).2020.66-74](https://doi.org/10.52566/MSU-ECON.7(2).2020.66-74).
5. Kravtsiv, V. and Zhuk, P. (2023), "Competitiveness assessment of tourism and recreation industry of Ukrainian regions", *Ekonomika Ukrainy*, vol. 66, no. 7(740), pp. 43-56. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.07.043>.
6. Tsviliy, S., Ogloblina, V., Demko, V., Pavliuk, A. and Pisetskyi, M. (2023), "Potential of international cooperation of Ukraine in the geoeconomic space of the tourist industry", *GeoJournal of Tourism and Geosites*, vol. 49(3), Pp. 946-961 <https://doi.org/10.30892/gtg.49311-1095>.
7. Mazaraki, A., Boiko, M., Bosovska, M. and Okhrimenko, A., & Antoniuk K. (2022), "The rating of Ukraine's regional tourist systems according to their investment potential", *Problems and Perspectives in Management*, vol. 20(3), pp. 43-61. [https://doi.org/10.21511/ppm.20\(3\).2022.04](https://doi.org/10.21511/ppm.20(3).2022.04).
8. Hataliak, O., Monastyr's'kyj V. and Hanych N. (2021), "Official informational sources of tourism statistics in Ukraine: assessment difficulties and harmonization with international standards", *Rynkova infrastruktura*, vol. 62, pp. 191-196. <https://doi.org/10.32843/infrastruct62-33>.
9. Maryniak, Yu. and Stets'ko, N. (2021), "Perspectives of digital transformation of the tourist sector of the economy of Ukraine", *Naukovi pytannia ternopil's'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Heohrafiia*, vol. 50, no. 1, pp. 102-111. <https://doi.org/10.25128/2519-4577.21.1.12>.

10. Sira, E., Holubets', I., Bezruchenkov, Yu. (2022), "Post-war recovery of tourism in Ukraine", *Rynkova infrastruktura*, vol. 68, pp. 155-158. <https://doi.org/10.32782/infrastruct68-27>.
11. Maryniak, Yu. and Stets'ko, N. (2021), "Strategic direction of development of the international tourist Ukraine", *Naukovi pytannia ternopil's'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Heohrafiia*, vol. 51, no. 2, pp. 108-120. <https://doi.org/10.25128/2519-4577.21.2.13>.
12. State Agency for Tourism Development of Ukraine (2025), available at: <https://www.tourism.gov.ua/blog/u-2024-turistichna-sfera-ukrayini-prinesla-v-byudzheth-mayzhe-3-mlrd-grn> (Accessed 08.05.2025).
13. Boyko, Z., Horozhankina, N., Hrushka, V., Korneyev, M. and Nebaba, N. (2020), "Analysis of the market of international tourist services of Ukraine (for the period 2007-2017)", *Journal of Geology, Geography and Geoecology*, vol. 29, no. 4, pp. 647-655. <https://doi.org/10.15421/112058>.
14. State Agency for Tourism Development of Ukraine (2025), available at: <https://www.tourism.gov.ua/blog/dinamika-podatkovih-nadhodzhen-po-oblastyah-za-pershi-tri-misyaci-2024-roku> (Accessed 08.05.2025).

Стаття надійшла до редакції 14.05.2025 р.